

# Onderzoeksplan 2022

## Inleiding

De Rekenkamer Hoeksche Waard (RK HW) verricht elk jaar meerdere onderzoeken naar het door het gemeentebestuur gevoerde bestuur.<sup>1</sup> Het doel van deze onderzoeken is om inzicht te bieden in de prestaties van de gemeente als geheel en waar nodig het formuleren van aanbevelingen voor de toekomst. Sinds de start van de RK HW in november 2019 heeft zij de afgelopen jaren vier onderzoeken gepubliceerd, met de volgende onderwerpen:

1. Duurzaamheid
2. 100% dienstverlenend
3. Inhuur externen
4. Informatiebeveiliging en Privacy

Op dit moment is er 1 onderzoek in uitvoering, naar de rollen van de raad.

In dit onderzoeksplan 2022 geeft de RK HW aan welke activiteiten ze wil ondernemen in 2022. Als eerst komt aan bod hoe de RK HW onderwerpen voor onderzoek selecteert. Daarna wordt de communicatie met de gemeenteraad besproken en een inventarisatie gemaakt van de onderzoeksonderwerpen voor 2022.

## 1. Selectieprocedure bij onderzoeksonderwerpen

De RK HW heeft een onafhankelijk positie binnen de gemeente. Dit betekent dat de RK HW zelf bepaalt welke onderwerpen worden onderzocht en hoe het onderzoek wordt ingericht. De gemeenteraad, maar ook derden zoals bijvoorbeeld inwoners, kunnen de RK HW verzoeken om een bepaald onderwerp nader door de Rekenkamer te laten onderzoeken. Alle ingekomen verzoeken worden door de RK HW besproken in hoeverre het in de opinie van de RK HW een geschikt onderzoek zou kunnen zijn. De RK HW beslist of en zo ja, op welke wijze deze verzoeken worden gehonoreerd. Op verzoeken zal altijd een gemotiveerde reactie volgen met het besluit dat de RK HW heeft genomen ten aanzien van het ingediende onderwerp. Indien nodig en wenselijk kan de verzoeker van een onderzoek worden uitgenodigd om het verzoek nader toe te lichten.

De RK HW selecteert de onderwerpen die zij in onderzoek neemt. Bij de selectie van de onderzoeksonderwerpen hanteert de RK HW (een selectie van) de volgende criteria:

- a. Het onderwerp moet passen binnen de taken en bevoegdheden van de RK HW.
- b. Het onderwerp heeft een substantieel belang in de zin van: maatschappelijk relevant, financiën, organisatorisch, bestuurlijk opzicht.
- c. De onderzoeksvraag is niet op een andere, meer eenvoudige wijze te beantwoorden. De RK HW toetst of het college voor het onderwerp geen artikel 213a gemeentewet<sup>2</sup> onderzoeken uitvoert, heeft uitgevoerd of dit op korte termijn van plan is en of de accountant of de provincie het onderwerp aan het onderzoeken is.
- d. Het onderzoeksrapport levert toegevoegde waarde aan de kaderstellende en controlerende rol van de raad. Het onderzoek betreft een door de gemeente te beïnvloeden beleid.
- e. Het onderzoeksrapport levert inzichten, de bruikbaarheid van aanbevelingen is aantoonbaar en het rapport levert leereffecten op.

---

<sup>1</sup> De grondslag van de RK HW is gelegen in de Gemeentewet. In de artikelen 81a tot en met 81o en de artikelen 182 tot en met 195 Gemeentewet staan de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de Rekenkamer beschreven.

<sup>2</sup> Op grond van artikel 213a van de gemeentewet kan het college ook zelf onderzoek verrichten naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van gemeentelijk beleid.

- f. Opeenvolgende onderzoeken zijn zoveel mogelijk verspreid over verschillende beleidsterreinen en/of organisatieonderdelen.
- g. Het onderwerp moet voor de RK HW haalbaar zijn. Dat wil zeggen het past binnen de financiële en organisatorische kaders.
- h. Onafhankelijkheid. De RK HW mengt zich niet in politieke discussies en besluit zelfstandig en onafhankelijk van de raad welke onderzoeken zij verricht.
- i. De resultaten zijn communiceerbaar naar de gemeenteraad en de inwoners.
- j. Het is een geschikt moment om het onderzoek naar het onderwerp uit te voeren.
- k. Het onderwerp is een wens of voorkeur van de raad.

## 2. Communicatie met de gemeenteraad

Een goede communicatie met de gemeenteraad is voor de RK HW een belangrijke voorwaarde om haar taken goed uit te voeren. De raad heeft vanuit haar midden een begeleidingscommissie voor de RK HW ingesteld. Deze begeleidingscommissie wordt bezet door vijf raads- of burgerleden. De RK HW vergadert zo vijf keer met de begeleidingscommissie en waardeert de input van de leden van de begeleidingscommissie.

Half januari 2022 heeft de RK HW een brief gestuurd naar de gemeenteraad met de vraag om suggesties te doen voor toekomstige onderzoeksonderwerpen. De kennis en ervaring van afgelopen jaren was voor de RK HW reden om deze vraag nog bij de ‘oude’ raad neer te leggen. Uiteraard zal de RK HW nu na de gemeenteraadsverkiezingen dezelfde vraag naar suggesties voor onderzoeksonderwerpen ook stellen aan de nieuwe raad.

## 3. Inventarisatie onderzoeksonderwerpen voor 2022

Na consultatie van de begeleidingscommissie en de fracties en intern overleg van de RK HW komen de volgende onderzoeksonderwerpen naar voren:

1. Casusonderzoek verbonden partijen (waaronder Bres Accommodaties)
2. Quick scan leges
3. Armoedebeleid

### *Casusonderzoek verbonden partijen*

Verbonden partijen zijn privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisaties waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft (artikel 1 BBV). Dit kunnen gemeenschappelijke regelingen zijn, maar ook privaatrechtelijke rechtsvormen zoals een BV. Grip houden op verbonden partijen is soms lastig voor raadsleden, omdat het ‘bestuur op afstand’ is.

De gemeente Hoeksche Waard heeft verschillende verbonden partijen die taken uitvoeren namens de gemeente. Er zijn diverse instrumenten waarmee de raad grip kan houden op deze verbonden partijen. Er zijn diverse notities en verordeningen die de basis vormen voor het beleid voor verbonden partijen in Hoeksche Waard<sup>3</sup>. Daarnaast is er op dit moment een wetswijziging gaande over de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) die de kaderstellende en controlerende rol van gemeenteraden moet versterken, onder andere door een actieve informatieplicht vanuit het bestuur van de gemeenschappelijke regeling richting de raad. De nieuwe Wgr vergroot daarnaast de participatiemogelijkheden van burgers en belanghebbenden bij de besluitvorming in gemeenschappelijke regelingen.

---

<sup>3</sup> Zie “Programmabegroting Hoeksche Waard 2022-2025” blz. 80 en verder.

De RK HW wil met behulp van casusonderzoek diepgaand kijken naar een aantal verbonden partijen om de systematiek en uitwerking in de praktijk in kaart te brengen.

Bres Accommodaties BV is een belangrijke verbonden partij in Hoeksche Waard. De afgelopen jaren is Bres Accommodaties al meerdere keren naar voren gebracht door fracties als potentieel onderzoeksonderwerp. Op 12 oktober 2021 is door de raad besloten het beheer en de exploitatie van het gemeentelijk vastgoed per 1 januari 2022 aan Bres Accommodaties over te dragen. Hiermee wordt Bres Accommodaties een belangrijke verbonden partij.

Naast Bres Accommodaties wil de RK HW een casus maken van een andere verbonden partij van Hoeksche Waard.

#### *Quick scan leges*

Leges dienen kostendekkend te zijn en er mag door de gemeente geen ‘winst’ op leges worden gemaakt, ook niet om een ander belangrijk doel van de gemeente uit te betalen. Met de start van de nieuwe gemeente Hoeksche Waard per 1 januari 2019 zijn de leges uit de voormalige gemeenten geharmoniseerd. Het harmoniseren is gedaan op basis van een voorstel vanuit de “Werkgroep harmonisatie gemeentelijke heffingen”. Daarna is de verordening nog een aantal keren geactualiseerd. Via een quick scan wil de RK HW de actuele situatie rondom de leges bekijken, daarbij onder andere ingaand op de transparantie van de gemaakte en de te maken keuzes.

#### *Armoedebeleid*

De RK HW heeft een vooronderzoek verricht om na te gaan in hoeverre dit een geschikt onderwerp van onderzoek zou zijn en welke vragen zouden kunnen worden beantwoord in dat onderzoek. Na bestudering van openbare bronnen en raadplegen van een enkel raadslid constateert de RK HW dat de gemeente recent nieuw beleid heeft vastgesteld en dat de indruk bestaat dat de gemeente dit goed op orde heeft. Vervolgens had de RK HW de gedachte om onderzoek te verrichten vanuit het perspectief van de doelgroep zelf om na te gaan hoe zij het beleid ervaren en of dat zij waardevolle suggesties zouden hebben. Het blijkt dat de gemeente Hoeksche Waard zeer recent is aangesloten bij een pilot om dit bij meerdere gemeenten te onderzoeken. De doelgroep is over het algemeen een kwetsbare groep van inwoners. De RK HW vond een onderzoek door de RK HW op dit moment, begin 2022, weinig toevoegen en wil de doelgroep niet belasten met nog een 2<sup>e</sup> onderzoek op hetzelfde moment.

#### *Overig onderzoek*

Naast het casusonderzoek naar verbonden partijen en de quick scan leges wil de RK HW nog een ander onderzoek uitvoeren in 2022. De RK HW zal hiervoor onderwerpen ophalen bij de nieuwe raad.

### **Samenvattend: activiteiten RK HW 2022**

De RK HW komt tot de volgende activiteiten in 2022:

1. Het afronden van het onderzoek naar de rollen van de raad
2. Vooronderzoek armoedebeleid
3. Casusonderzoek verbonden partijen (waaronder Bres)
4. Quick scan leges
5. Onderzoek met een nog nader te bepalen onderwerp na consultatie nieuwe raad